

UCHWAŁA Nr 27 RADY MINISTRÓW

z dnia 7 lutego 1975 r.

w sprawie działalności doświadczalnej.

Na podstawie art. 9 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 18, poz. 111), art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 25 listopada 1970 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 29, poz. 244) oraz art. 79 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. — Kodeks pracy (Dz. U. Nr 24, poz. 141) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Przepisy uchwały stosuje się do działalności obejmującej:

- 1) wykonywanie modeli, prototypów i wzorców wyrobów,
- 2) wykonywanie instalacji i urządzeń służących do realizacji prototypowych procesów technologicznych,
- 3) prowadzenie badań i prób prototypów wyrobów, próbnych instalacji i prototypowych procesów technologicznych oraz prowadzenie i nadzorowanie ich doświadczalnej eksploatacji,
- 4) prowadzenie badań i doświadczeń dotyczących wyhodowania nowych odmian roślin uprawnych oraz ras i typów użytkowych zwierząt, a także innych prac związanych z intensyfikacją gospodarki rolnej i leśnej,
- 5) prowadzenie badań i doświadczeń w zakresie opracowania nowoczesnych technologii produkcji roślinnej, zwierzęcej i leśnej w celu przekazania ich właściwym jednostkom produkcyjnym i usługowym,
- 6) jednostkową lub małoseryjną jednorazową produkcję:
 - a) wyrobów, o których mowa w pkt 1, podejmowaną w celu sprawdzenia założonych parametrów oraz dostosowania tych wyrobów do metod wytwarzania umożliwiających przekazanie produkcji sprawdzonej właściwym przedsiębiorstwom produkcyjnym,
 - b) urządzeń badawczych, kontrolnych, pomiarowych, próbnych i technologicznych,
 związaną z przygotowaniem produkcji nowych wyrobów, realizacją nowych procesów technologicznych i realizacją projektów wynalazczych,

- 7) pomoc i współdziałanie przy wdrażaniu wyników prac doświadczalnych,
 - 8) prowadzenie prac konstrukcyjnych, projektowych, technologicznych i innych rozwojowych w wymiarze i zakresie określonych przez jednostkę macierzystą lub nadrzędną, o których mowa w § 3 i § 4 ust. 1,
 - 9) prowadzenie działalności techniczno-usługowej w zakresie:
 - a) badań i pomiarów,
 - b) pomocy przy montażu i rozruchu oraz w szczególności uzasadnionych wypadkach — konserwacji uniikalnych urządzeń kontrolno-pomiarowych i technologicznych, skomplikowanej aparatury naukowo-badawczej oraz urządzeń modelowych i prototypowych wytwarzanych przez wydział doświadczalny lub zakład doświadczalny, o których mowa w § 2,
 - 10) szkolenie służb odbiorców w zakresie obsługi aparatów i urządzeń wyprodukowanych oraz technologii opracowanych przez zakład doświadczalny, zwanej dalej „działalnością doświadczalną”.
2. Działalność doświadczalną, odpowiednio do zakresu swych zadań, organizują lub prowadzą w szczególności:
- 1) instytuty naukowo-badawcze,
 - 2) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
 - 3) szkoły wyższe,
 - 4) ośrodki badawczo-rozwojowe,
 - 5) centralne laboratoria,
 - 6) centralne biura konstrukcyjne oraz inne samodzielne jednostki prowadzące działalność konstrukcyjną,
 - 7) technologiczne biura projektów,
 - 8) przedsiębiorstwa (kombinaty),
 - 9) zjednoczenia.

3. Uchwała nie dotyczy rolniczych rejonowych zakładów doświadczalnych, które prowadzą działalność na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

§ 2. Działalność doświadczalna, w zależności od wielkości i rodzaju zadań doświadczalnych, może być prowadzona przez:

- 1) komórkę organizacyjną, zwaną dalej „wydziałem doświadczalnym”,
- 2) zakład doświadczalny,
- 3) przedsiębiorstwo doświadczalno-produkcyjne.

§ 3. Wydziały doświadczalne tworzone są w jednostkach, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 1—8, zwanych dalej „jednostkami macierzystymi”, w trybie przepisów określających wewnętrzną strukturę organizacyjną tych jednostek. Czynności administracyjno-obługowe dotyczące działalności wydziałów doświadczalnych prowadzą odpowiedzialnie komórki funkcjonalne jednostki macierzystej.

§ 4. 1. Zakłady doświadczalne tworzone są jako wyodrębnione zakłady jednostek, o których mowa w § 1 ust. 2, zwanych dalej „jednostkami nadrzędnymi”, jeżeli utworzenie ich uzasadnia wielkość i charakter działalności doświadczalnej lub gdy zakład doświadczalny ma prowadzić działalność na rzecz dwu lub więcej jednostek organizacyjnych. Zakład doświadczalny tworzy i likwiduje właściwy minister lub za zgodą właściwego ministra dyrektor zjednoczenia, jeżeli jednostka nadrzędna wchodzi w skład zjednoczenia; o utworzeniu lub likwidacji zakładu właściwy minister lub dyrektor zjednoczenia zawiadamia Ministrów Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Finansów.

2. Kierownika (dyrektora) zakładu doświadczalnego powołuje i odwołuje kierownik jednostki nadrzędnej.

§ 5. 1. Przedsiębiorstwo doświadczalno-produkcyjne tworzy się w celu rozwoju produkcji nowych wyrobów i technologii oraz opanowania i prowadzenia produkcji w nowych dziedzinach.

2. Do zadań przedsiębiorstwa doświadczalno-produkcyjnego należy:

- 1) prowadzenie działalności doświadczalnej (§ 1 ust. 1),
- 2) przygotowywanie i prowadzenie produkcji nowych wyrobów.

3. Przedsiębiorstwa doświadczalno-produkcyjne tworzone są na okres nie dłuższy niż lat 5. W szczególnie uzasadnionych wypadkach właściwy minister może utworzyć przedsiębiorstwo doświadczalno-produkcyjne na czas nie określony.

4. O utworzeniu lub likwidacji przedsiębiorstwa doświadczalno-produkcyjnego właściwy minister zawiadamia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki

§ 6. 1. Zakłady doświadczalne i wydziały doświadczalne, oprócz zadań określonych w § 1 ust. 1, mogą podejmować jednostkową lub małoseryjną powtarzalną produkcję:

- 1) unikalnej aparatury, urządzeń, przyrządów pomiarowych i narzędzi oraz aparatury naukowo-badawczej i dydaktycznej,
- 2) materiałów o specjalnych właściwościach (np. o wysokiej czystości),

w razie gdy różnorodność, złożoność lub niewielkie rozmiary produkcji nie uzasadniają prowadzenia jej w przedsiębiorstwach.

2. W zakładach doświadczalnych i wydziałach doświadczalnych prowadzących działalność na potrzeby rolnictwa oprócz działalności doświadczalnej i zadań, o których mowa w ust. 1, może być prowadzona produkcja rolna w celu sprawdzenia efektywności nowoczesnych technologii.

3. Zakłady doświadczalne i wydziały doświadczalne w razie niepełnego wykorzystania zdolności wytwórczych

mogą podejmować również produkcję nie wymienioną w ust. 1 i 2 pod warunkiem, że:

- 1) podjęcie tej produkcji nie koliduje z terminową realizacją i jakością wykonania prac objętych zakresem działania jednostki,
- 2) podjęcie tej produkcji nie wymaga nakładów inwestycyjnych dla jej realizacji.

4. W zakładach doświadczalnych wielkość produkcji, o której mowa w ust. 3, nie może przekraczać 20% ogólnych zdolności wytwórczych liczonych w roboczo-godzinach w skali rocznej.

5. Podjęcie przez zakład doświadczalny produkcji, o której mowa w ust. 1, 2 i 3, wymaga zgody kierownika jednostki nadrzędnej.

6. Podjęcie produkcji, o której mowa w ust. 3, w wymiarze wyższym niż 20%, ale nie przekraczającym 50% rocznych zdolności wytwórczych, wymaga zgody właściwego ministra.

7. W razie wykonywania w zakładzie doświadczalnym w okresie kolejnych 2 lat produkcji, o której mowa w ust. 3, w wymiarze powyżej 20% zdolności wytwórczych, zakład doświadczalny likwiduje się lub przekształca w inną jednostkę organizacyjną.

8. W okresie prowadzenia produkcji, o której mowa w ust. 3, w wymiarze przekraczającym 20% zdolności wytwórczych zakłady doświadczalne nie mogą zwiększać zatrudnienia i funduszu płac (§ 7 ust. 2).

§ 7. 1. Podstawą do opracowania planu działalności doświadczalnej są zadania wyrażone w jednostkach naturalnych oraz w roboczo-godzinach. Jako obowiązujące mogą być traktowane tylko zadania określone w § 1 ust. 1 pkt 1—8, a w wydziałach doświadczalnych i zakładach doświadczalnych, działających w nieprzemysłowych działach gospodarki narodowej, również zadania określone w § 6 ust. 1 i 2, zadaniami te określa kierownik jednostki macierzystej lub nadrzędnej.

2. W zakładach doświadczalnych i przedsiębiorstwach doświadczalno-produkcyjnych wielkość zatrudnienia i fundusz płac mogą być zwiększane stosownie do wzrostu zadań.

§ 8. 1. Zadania wydziału doświadczalnego i zakładu doświadczalnego planowane są w podziale na grupy obejmujące:

- 1) zadania określone w § 1 ust. 1 pkt 1—8 (grupa A),
- 2) zadania określone w § 1 ust. 1 pkt 9 i 10 oraz w § 6 ust. 1 i 2 (grupa B),
- 3) produkcję, o której mowa w § 6 ust. 3 (grupa C).

2. Udział prac zaliczonych do grupy A w ogólnym przerobie wydziału doświadczalnego i zakładu doświadczalnego powinien być nie mniejszy niż 50%.

3. W wydziałach doświadczalnych i zakładach doświadczalnych działających w nieprzemysłowych działach gospodarki narodowej właściwi ministrowie mogą do grupy A zaliczyć również pozostałe prace określone w § 1 ust. 1 oraz w § 6 ust. 1 i 2.

§ 9. 1. Do zakładów doświadczalnych oraz przedsiębiorstw doświadczalno-produkcyjnych stosuje się przepisy o dostawach priorytetowych w zakresie zaopatrzenia materiałowo-technicznego.

2. Zakłady doświadczalne oraz przedsiębiorstwa doświadczalno-produkcyjne upoważnione są do stosowania normatywów zapasów materiałowych na poziomie dwukrotnie wyższym od normatywów stosowanych w przedsiębiorstwach branży, do której są zaliczone.

§ 10. 1. W zakresie pracy, płac i świadczeń do pracowników zatrudnionych:

- 1) w wydziałach doświadczalnych — stosuje się zasady obowiązujące w jednostce macierzystej,
- 2) w zakładach doświadczalnych i przedsiębiorstwach doświadczalno-produkcyjnych — stosuje się zasady ustalone w układach zbiorowych pracy obowiązujących w danej branży, do której zaliczony jest zakład lub przedsiębiorstwo ze względu na charakter podstawowej działalności, z wyłączeniem zasad premiowania pracowników zatrudnionych na kierowniczych i samodzielnych stanowiskach pracy.

2. Właściwy minister lub dyrektor zjednoczenia, w zależności od podporządkowania jednostki nadrzędnej:

- 1) zalicza zakład doświadczalny lub przedsiębiorstwo doświadczalno-produkcyjne do określonej branży i kategorii zakładów; elementem rozstrzygającym jest złożoność zadań,
- 2) określa wskaźnik funduszu premiowego dla pracowników zatrudnionych na kierowniczych i samodzielnych stanowiskach pracy oraz pozostałych pracowników, z tym że poziom tego wskaźnika nie może przekraczać poziomu osiąganego w branży, do której zaliczony został zakład doświadczalny lub przedsiębiorstwo doświadczalno-produkcyjne,
- 3) ustala zasady kształtowania funduszu premiowego stosownie do przepisów zawartych w ust. 4.

3. W zakładach doświadczalnych i przedsiębiorstwach doświadczalno-produkcyjnych fundusz premiowy tworzy się w ramach planowanego funduszu płac.

4. W granicach poziomu określonego w ust. 2 pkt 2 wysokość funduszu premiowego na dany rok:

- 1) w zakładzie doświadczalnym:
 - a) wzrasta w miarę zwiększania stopnia zaangażowania zdolności wytwórczych na rzecz zadań określonych w § 1 ust. 1 pkt 1—8 oraz w uzależnieniu od terminowości wykonania planowanych zadań i wzrostu udziału prac wdrożonych do produkcji,
 - b) maleje stosownie do stopnia przekroczenia udziału produkcji, określonej w § 6 ust. 3, ponad 20% udziału, niezależnie od zgody, o której mowa w § 6 ust. 6,
- 2) w przedsiębiorstwie doświadczalno-produkcyjnym uzależniona jest od kryteriów określonych w pkt 1 lit. a) oraz dotrzymania terminów opanowania produkcji nowych wyrobów.

§ 11. 1. Zakłady doświadczalne, z wyjątkiem określonych w ust. 2 i 3, działają na pełnym wewnętrznym rozrachunku gospodarczym i prowadzą gospodarkę finansową według zasad określonych dla państwowych przedsiębiorstw branży, do której należy dany zakład, z tym że w zakładach tych:

- 1) nie stosuje się oprocentowania funduszków własnych w środkach trwałych,
- 2) nie dokonuje się wpłat z zysku do budżetu,
- 3) zysk nie stanowi podstawy naliczania funduszu premiowego dla pracowników zatrudnionych na kierowniczych i samodzielnych stanowiskach pracy; fundusz premiowy tych pracowników tworzony jest w ciężar kosztów,
- 4) można zawierać umowy wdrożeniowe i przewidzieć w nich udział w wymiernych efektach powstałych z wdrożenia pracy badawczej lub korzystanie z funduszu nagród wdrożeniowych, jeżeli zakład doświadczalny występuje jako:

a) jednostka wdrażająca produkcję wymienioną w § 6 ust. 1,

b) jednostka współpracująca z jednostką koordynującą pracę badawczą.

2. W zakładach doświadczalnych Polskiej Akademii Nauk oraz w zakładach doświadczalnych szkół wyższych w zakresie gospodarki finansowej stosuje się odpowiednio przepisy działu III uchwały nr 289 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1973 r. w sprawie zasad finansowania prac badawczych i wdrożeniowych oraz gospodarki finansowej jednostek badawczych i szkół wyższych (Monitor Polski z 1974 r. Nr 2, poz. 9), zwanej dalej „uchwałą nr 289”, z tym że:

- 1) koszty działalności podstawowej zakładu doświadczalnego pokrywane są w całości z dochodów ze sprzedaży prac i wyrobów; zakład doświadczalny nie otrzymuje od jednostki nadrzędnej środków na pokrycie kosztów działalności ogólnotechnicznej ani też na prace własne,
- 2) należności za prace prowadzone na podstawie sprawdzonej dokumentacji konstrukcyjnej lub technologicznej, a mające charakter produkcji nietypowej i małoseryjnej, oraz za nietypowe usługi (roboty) ustala się na podstawie przepisów w sprawie cen artykułów nietypowych i opłat za nietypowe usługi (roboty) przemysłowe wykonywane na rzecz jednostek gospodarki społecznej; produkty i prace objęte obowiązującymi cennikami sprzedaje się według cen zawartych w tych cennikach,
- 3) w zakresie rozliczeń za prace badawcze nie stosuje się przepisów o opłatach zryczałtowanych, o których mowa w § 26 ust. 1 pkt 2 i w § 27 ust. 3 uchwały nr 289,
- 4) tworzy się zakładowy fundusz nagród na podstawie przepisów o zakładowym funduszu nagród; nie dokonuje się natomiast odpisów z zysku na fundusz nagród, o którym mowa w § 32 i 37 uchwały nr 289,
- 5) stosuje się przepis ust. 1 pkt 4.

3. W istniejących zakładach doświadczalnych, o których mowa w ust. 2, stosuje się w zakresie gospodarki finansowej do dnia 31 grudnia 1975 r. zasady dotychczasowe.

4. Minister Finansów — na wniosek właściwego ministra — w porozumieniu z Ministrem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki może wyrazić zgodę na:

- 1) stosowanie zasad gospodarki finansowej ustalonych w ust. 1 w niektórych zakładach doświadczalnych Polskiej Akademii Nauk lub szkół wyższych,
- 2) stosowanie zasad gospodarki finansowej ustalonych w ust. 2 w niektórych zakładach doświadczalnych określonych w ust. 1.

5. Jeżeli zakład doświadczalny jest podporządkowany jednostce wymienionej w § 1 ust. 2 pkt 1, 2 i 4—7, rozliczenia w zakresie gospodarki finansowej tego zakładu są dokonywane za pośrednictwem jednostki, której podlega jednostka nadrzędna nad zakładem doświadczalnym.

6. Przedsiębiorstwa doświadczalno-produkcyjne prowadzą gospodarkę finansową według zasad określonych dla państwowych przedsiębiorstw produkcyjnych branży, do której należy dane przedsiębiorstwo, z tym że w przedsiębiorstwach tych stosuje się przepisy ust. 1 pkt 1—3.

§ 12. Zasady oraz zakres stosowania uchwały w zakładach doświadczalnych i przedsiębiorstwach doświadczalno-produkcyjnych działających w ramach organizacji gospodarczych, dla których zasady funkcjonowania zatwier-

dzono w trybie określonym w uchwale nr 329 Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1972 r. w sprawie wprowadzenia kompleksowych zasad ekonomiczno-finansowych w niektórych jednostkach i organizacjach gospodarczych — określają odrębne przepisy.

§ 13. Przepisy uchwały dotyczące:

- 1) ministrów — stosuje się odpowiednio do kierowników urzędów centralnych, wojewodów i prezydentów miast wyłączonych z województw,
- 2) zjednoczeń — stosuje się odpowiednio do jednostek równorzędnych.

§ 14. Zaleca się centralnym związkom spółdzielni wprowadzenie zasad niniejszej uchwały w spółdzielczości.

§ 15. Traci moc uchwała nr 18 Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 1965 r. w sprawie tworzenia, organizacji i finansowania wyodrębnionych zakładów i przedsiębiorstw doświadczalnych dla potrzeb gospodarki narodowej (Monitor Polski z 1970 r. Nr 15, poz. 131).

§ 16. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*